

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 75/20
Luxemburgissa 25.6.2020

Tuomio asiassa C-36/20 PPU
Ministerio Fiscal

Oikeusviranomaiset, joiden on ratkaistava kysymys laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen säilöönnotosta, voivat vastaanottaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen ja niiden on ilmoitettava asianomaiselle, miten tällainen hakemus konkreettisesti jätetään

Henkilöä, joka on ilmaissut halunsa hakea kansainvälistä suojelua viranomaisille, jotka ovat toimivaltaisia vastaanottamaan kyseisen hakemuksen, ei voida ottaa säilöön sillä perusteella, ettei vastaanottokeskuksessa ole tarpeeksi humanitäärisin perustein myönnettäviä paikkoja

Unionin tuomioistuin totesi 25.6.2020 kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä (PPU) annetussa tuomiossa **Ministerio Fiscal** (Viranomainen, joka todennäköisesti vastaanottaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen) (C-36/20 PPU), **että tutkintatuomari, jonka käsiteltäväksi on saatettu laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen säilöönnotto, kuuluu** direktiivin 2013/32¹ (jäljempänä menettelydirektiivi) 6 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun käsitteen ”muut viranomaiset”, **jotka todennäköisesti vastaanottavat kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia vaikka ne eivät kansallisen lainsäädännön mukaan ole toimivaltaisia rekisteröimään niitä, alaan. Tällaisen tutkintatuomarin on ilmoitettava hakijalle, miten tällainen hakemus konkreettisesti jätetään. Unionin tuomioistuin totesi myös, että kansainvälisen suojelun hakijan säilöönnottoa ei voida oikeuttaa sillä, että vastaanottokeskuksesta ei löydy humanitäärisin perustein myönnettäviä paikkoja.**

Espanjan meripelastusviranomaiset pysäyttivät 12.12.2019 lähellä Gran Canaria (Espanja) saarta aluksen, jolla oli 45 kolmannen maan kansalaista, mukaan lukien VL, joka on Malin kansalainen, ja nämä kansalaiset vietiin kyseiselle saarelle. Seuraavana päivänä hallintoviranomainen määräsi, että nämä kansalaiset poistetaan maasta, ja se esitti Juzgado de Instrucción nº 3 de San Bartolomé de Tirajanalle (San Bartolomé de Tirajan tutkintatuomioistuin nro 3, Espanja) vaatimuksen asianomaisten ottamisesta säilöön. Tutkintatuomari kertoi VL:lle tämän oikeuksista, minkä jälkeen VL ilmoitti tutkintatuomarille aikomuksestaan hakea kansainvälistä suojelua. Koska vastaanottokeskuksessa ei ollut humanitäärisin perustein myönnettäviä paikkoja vapaana, tutkintatuomari määräsi, että VL sijoitetaan ulkomaalaisten säilöönnottoyksikköön, missä hänen kansainvälistä suojelua koskeva hakemuksensa käsiteltäisiin. VL haki kyseiseltä tutkintatuomarilta muutosta säilöönottomääräykseen sillä perusteella, että se on menettelydirektiivin ja direktiivin 2013/33² (jäljempänä vastaanottodirektiivi) vastainen. Tämän muutoksenhaun yhteydessä tutkintatuomari esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön muun muassa sen selvittämiseksi, kuuluuko se menettelydirektiivin 6 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun käsitteen ”muut viranomaiset” alaan ja vastaanottaako se siten todennäköisesti kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia. Tutkintatuomari kysyi unionin tuomioistuimelta myös VL:n säilöönnoton laillisuudesta.

Unionin tuomioistuin täsmensi ensinnäkin, että kyseisessä säännöksessä tarkoitetun käsitteen ”muille viranomaisille, jotka todennäköisesti vastaanottavat [kansainvälistä suojelua koskevia]

¹ Kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/32/EU (EUVL 2013, L 180, s. 60).

² Kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista 26.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/33/EU (EUVL 2013, L 180, s. 96).

hakemuksia” sanamuodon mukainen tulkinta ja erityisesti pronominin ”muut” valitseminen osoittavat **unionin lainsäätäjän tahdon ymmärtää laajasti käsite viranomaiset, jotka eivät ole toimivaltaisia rekisteröimään tällaisia hakemuksia mutta jotka voivat kuitenkin vastaanottaa niitä. Kyseinen ilmaisu voi näin ollen kattaa sekä oikeusviranomaiset että hallintoviranomaiset.** Tätä toteamusta tukee kyseisen säännöksen asiayhteyteen perustuva tulkinta. **Yksi menettelydirektiivin tavoitteista on nimittäin taata tosiasiallinen eli mahdollisimman helppo pääsy kansainvälisen suojelun myöntämistä koskevaan menettelyyn. Se, että oikeusviranomaista kielletään vastaanottamasta kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia, vaarantaisi kyseisen tavoitteen** erityisesti hyvin nopeissa menettelyissä, joissa tuomioistuimen suorittama hakijan kuuleminen voi olla ensimmäinen tilaisuus vedota oikeuteen tehdä tällainen hakemus. Unionin tuomioistuin totesi näin ollen, että tutkintatuomari, jonka käsiteltäväksi on saatettu laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen säilöönnotto tämän palauttamista varten, kuuluu ”muihin viranomaisiin”, jotka todennäköisesti vastaanottavat kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia.

Toiseksi unionin tuomioistuin tarkasteli tällaisen tutkintatuomarin velvollisuuksia ”muuna viranomaisena”. Unionin tuomioistuin totesi, että **kyseisen tutkintatuomarin on menettelydirektiivin 6 artiklan 1 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan mukaisesti ensinnäkin tiedotettava kansainvälisen suojelun hakijoille siitä, miten tällainen hakemus konkreettisesti jätetään. Näin ollen tutkintatuomari täyttää kyseisen direktiivin vaatimukset silloin, kun hän omasta aloitteestaan ilmoittaa kolmannen maan kansalaiselle tämän oikeudesta hakea kansainvälistä suojelua.** Toiseksi siinä tapauksessa, että kansalainen on ilmaissut haluavansa tehdä tällaisen hakemuksen tutkintatuomarille, tämän on toimitettava asiakirjat toimivaltaiselle viranomaiselle kyseisen hakemuksen rekisteröimistä varten, jotta vastaanottodirektiivin 17 artiklassa säädettyt aineelliset vastaanotto-olosuhteet ja terveydenhoito olisivat kyseisen kansalaisen saatavilla.

Kolmanneksi unionin tuomioistuin käsitteli VL:n säilöönnoton yhteensoveltuvuutta menettelydirektiivin ja vastaanottodirektiivin kanssa. Aluksi unionin tuomioistuin totesi, että kyseisistä direktiiveistä seuraa, että **”kansainvälisen suojelun hakijan” käsitettä on tulkittava laajasti, joten kolmannen maan kansalainen saa tällaisen aseman heti, kun hän tekee kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen.** Lisäksi unionin tuomioistuin korosti, että **tällaisen hakemuksen tekeminen ei edellytä mitään hallinnollista muodollisuutta. Siten se, että tällainen kansalainen ilmaisee halunsa hakea kansainvälistä suojelua tutkintatuomarin kaltaiselle ”muulle viranomaiselle”, riittää siihen, että hänelle myönnetään kansainvälisen suojelun hakijan asema.**

Unionin tuomioistuin totesi näin ollen, että VL:n säilöönnoton edellytyksistä säädettiin menettelydirektiivin 26 artiklan 1 kohdassa ja vastaanottodirektiivin 8 artiklan 1 kohdassa siitä päivästä lähtien, kun hän teki kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa. Näistä kahdesta säännöksestä seuraa yhdessä luettuina, että jäsenvaltiot eivät saa ottaa henkilöä säilöön ainoastaan sen vuoksi, että hän on kansainvälisen suojelun hakija, ja että säilöönnoton perusteiden ja olosuhteiden sekä säilöönnotetuille hakijoille tarjolla olevien takeiden on oltava vastaanottodirektiivin mukaisia. Koska vastaanottodirektiivin 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa luetellaan tyhjentävästi ne eri perusteet, joilla säilöönnotto voidaan oikeuttaa, ja koska se, että kansainvälisen suojelun hakijalle ei ole mahdollista löytää humanitäärisin perustein myönnettävää paikkaa vastaanottokeskuksesta, ei vastaa yhtäkään kyseisessä säännöksessä mainituista kuudesta säilöönnottoperusteesta, **VL:n säilöönnotto oli nyt käsiteltävässä asiassa vastaanottodirektiivin vaatimusten vastainen.**

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127